

Báródi Gabriella¹

Út a sikeres hangszer tanuláshoz, szolfézsórák és versenyek élményeinek tükrében

Az ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézet művésztanáraként a zenekultúra alapképzési szakon tartott óráimat egyrészt huszonöt tanítási év tapasztalata alapján, másrészt főiskolai, egyetemi tanárain, valamint az alapfokú köz- és művészetoktatásban dolgozó kollégák példaadó és különleges módszereit figyelembe véve van lehetőségem felépíteni minden szemeszterben.

Zenetanárrá válni lehetetlen inspirációk nélkül. Akik minden embert elsőként bármiben motiválni tudnak: az édesanyák és édesapák. Szakmai motivációm közül az első élmény ének-zene – történelem szakos tanár édesanyám, aki már várandósan, születésem előtt is naponta többször énekelt, zongorázott, fuvolázott nekem. A második hatás a Magyar Rádió és Televízió Gyermekkorúsrában töltött kivételesen inspiratív időszak – amely során gyermekként is sokszor jutott eszembe a zenetanári pálya. Később, B tagozatos zongorista növendékként, a gyakorlás és több sikeres verseny után megfordult bennem a zongorista pálya gondolata. Mégis a zenepedagógia mellett döntöttem, a gyermekkorúsrós varázslatos, élménygazdag évek, különleges bel-és külföldi turnék, koncertek hatása miatt.

1999-ben szereztem első diplomámat az ELTE TFK ének-zene karvezetői, majd 2005-ben kiegészítő másoddiplomámat a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ének-zene, karvezetői szakán. Legnagyobb gyakorlatom az emelt szintű ének-zene és szolfézs- és zongoratanításban van.

A magyarországi zenei nevelés célja: a zene megszerettetése, zenei élmény nyújtás.,„A Kodály-konceptióként ismert zenepedagógiai elképzelés két egyedi vonása a zenei fejlesztésben a kizárólag vokális megközelítés és a kottairás-olvasás korai oktatása. E két sajátosság az, amelyek meghatározzák zenei nevelésünk szellemét.”² Természetesen számos más kiváló módszer is rendelkezésünkre áll a zenei neveléshez, fejlesztéshez.

A hangszer tanuláshoz mindig jól és sikeresen hasznosítható a szolfézs tanulás. Az Erkel Gyula Újpesti Zeneiskola és a Farkas Ferenc Zeneiskola egyik lelkes és mélyen elhivatott szolfézs- és zenetörténet tanáraként az előképzőtől a szolfézs ötödik osztályig foglalkoztam a növendékekkel. Minden igyekezetem arra irányult, hogy a felnövekvő generációknak úgy adjam át a NAT szerinti tudásanyagot, hogy azt a gyermek ne leckének, még egy tanórának fogja fel, hanem olyan közösségi élménynek, amelyben érzelmileg újra kiegyensúlyozottá válik. Feloldja a belső feszültséget, és mindeközben szinte észrevétlenül értelmi képességei is fejlődnek, tudása, ismeretei bővülnek. Az általam alkalmazott tanítási folyamatot a változatos módszerek (Kodály-metodika, Kokas-módszer, Orff-módszer, Sály -módszer, Dalcroze -módszer) felhasználása teszi hatékonnyá és élményszerűvé. Ennek elsődleges célja az élményszerűség, mert csak ez teszi igazán lehetővé a gyermek valódi fejlesztését, készségeinek, képességeinek kibontakoztatását, hangszeres tanulásának

---

¹ Báródi Gabriella az ELTE TFK Zenei Tanszékén, az Ének-zenetanár, karvezető, szakon végzett 1999-ben, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Ének -zenetanár karvezető szakán szerzett egyetemi diplomát 2005-ben. Huszonöt éves művészet-és közoktatási tapasztalattal rendelkezik. Jelenleg (2022-től) az ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézet művésztanára. Ének-zene tárgyat tanított, érettségiztetett és ifjúsági vegyeskart vezetett a Corvin Mátyás Gimnáziumban. Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskolában az énekközpont mellett több, száztagú gyermek-és ifjúsági kamarakórust is irányított és korrepetitori tevékenységet is folytatott. A Farkas Ferenc Zeneiskolában szolfézs és zenetörténet tárgyakat tanított. Művésztanárként a Zenekultúra BA szakon jelenleg oktatott tantárgyai: Zeneelmélet-szolfézs, Partitúraolvasás, Műelemzés, Népzene, Hangszerismeret, Vezénylés, a művészeti instruktorként MA szakon Integrált összművészeti projektgyakorlat. A Budapesti Akadémiai Körúrságban is énekel, az elmélet - gyakorlat egyensúlyáért.

² Turmezeyné Heller, E. (2006). A zenei ismeretek és képességek fejlődése az alsó tagozatos életkorban. PhD értekezés. Debreceni Egyetem Interdiszciplináris Bölcsészettudományok Doktori Iskola.
<https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/628ff71f-4b08-45eb-a74c7982033ed02b/content>

megalapozását és kiteljesítését. Véleményem szerint az egyedül hatásos módszerek alkalmazása a sablonosság veszélyét rejtheti magában. A tanár bátorságán, kreativitásán, improvizációs készségén, valamint naprakész tudásán, felkészültségén múlik, milyen rugalmasan tud élni az adott lehetőségekkel. Az igazán jó és hatékony tanító-nevelő munka a módszerek ezer variációjából szövődik, amely a tanárnak és a diáknak egyaránt kihívás és öröm. A szolfézsórák alapvető célja a homogén, tiszta hangzású közös éneklés, a zenei írás-olvasás készségének kialakítása, elmélyítése, tudatosítása, amelyet kiegészítve a kooperatív tanulás hatékonyan használható egyes feladattípusoknál.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a szolfézsórán egy-két kooperatív feladat alkalmazása motiváló hatású a gyerekekre és érdekesebbé, színesebbé teszi a foglalkozást. Ez jól hat több hangszer esetében a későbbi zenekari játékokra és a kamarázásra is. Az improvizációs készség javítja a színpadi kiállást és más jellegű teljesítményt, fejleszti a magabiztosságot, az önbizalmat, hozzájárulhat az érdeklődés fenntartásához. Minden gyermek kreatív, amíg azt el nem nyomják benne – a kreativitást azonban nem szabad erőltetni, hanem csak dicsérettel, bátorítással kibontakoztatni. A gyermeket megpróbálom felszabadítani, feloldani, ne féljen a feladattól, az esetleges hibázástól. Improvizációnál azért szabad hibázni, mert aki nem hibázik, nem tud mit kijavítani, nem tud úgy feloldódni.

A rendszeres zenehallgatás a szolfézsórákon elengedhetetlen. A zeneművek zenei és zenén kívüli tartalmának, üzenetének megértéséhez szükség van a zenei élmények rendszeres biztosítására: minden órán legyen zenehallgatás, amely a flow élmény funkcionálisan alapját adja a generatív készségek formálódásának. Zenehallgatási gyakorlatomban mindig felhívom a hallgatóim figyelmét a variánsok pontos elemzésére, megfigyelésére, sőt továbbgondolására. A legfontosabb pedig az, hogy maradjon meg a növendékek szolfézs tárgy iránti rajongása. Eddigi két - és fél évtizedes tanítási gyakorlatom óta én e célért eddigi improvizációs tudásom és módszereim alapján is mindent megteszek.

A zenei előképző csoportos foglalkozások előkészítették a gyermekek hangszeres tanulmányait, fejlesztették a gyerekek zenei, anyanyelvi, idegennyelvi, kommunikációs, matematikai, logikai, koordinációs, finommotorikai, emocionális és szociális készségeit, kreativitásukat, stílusérzéküket, többirányú koncentrációs készségüket.

Az óvodai énekes-játékos fejlesztő foglalkozásokhoz hasonlóan a zeneiskolai előképzőben is

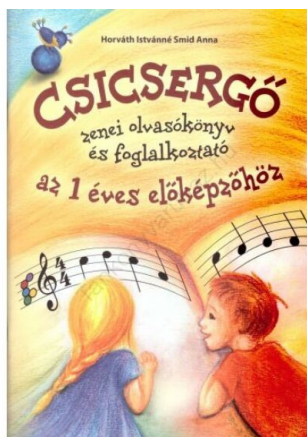
érdekes mindegyik gyermekdalhoz mozgáskísérést társítani. 1937-ben Kodály így gondolkodik erről a témáról:

„A gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A mai iskolának egyik főbaja, hogy nem engedi eleget énekelni és mozogni a gyermeket. A zene és testmozgás szerves kapcsolata: énekes játék a szabad ég alatt, ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme. [...] A mai gyermek koravénsége ellen nincs jobb orvosság. Nálunk már az óvodából kinőtt gyermek sem igen tartja magához valónak a játékot. Ezt ne hagyjuk annyiban. Bátorítsuk fel a nagyobbakat is: ne restelljék, ha kedvük telik benne. Minél hosszabb a gyermekkor, annál harmonikusabb és boldogabb lesz a felnőtt élete.”³

A játékos és színes órákon a Horváth Istvánné Smid Anna Csicsergő Olvasókönyv és foglalkoztató két kötetes Zenei előképző tankönyvsorozat és a hozzájuk tartozó munkafüzet tananyaga szerint a világhírű Kodály módszer érvényesült.⁴

³ Kodály Zoltán: Visszatekintés. Összegyűjtött írások, beszédek, nyilatkozatok. I. kötet, („Magyar Zenetudomány 5.” szerk. Bónis Ferenc) 3. kiadás, Budapest, Zeneműkiadó Vállalat, 1982, 62–63.

⁴ Horváth Istvánné Smid Anna Csicsergő Zenei olvasókönyv és foglalkoztató az 1 éves előképzőhöz Mogyoród, ROMI-SULI Könyvkiadó, 2023

„Éppen azért van [...] olyan óriási fontossága a zenei nevelésnek, mert a ritmus és a dallam hatolnak be legjobban a lélek belsejébe, azt hatalmas erővel megragadják s jó rendet hozva magukkal, azt, aki helyes elvek szerint nevelkedik, rendezett lelkű emberré teszik, aki pedig nem, azt éppen ellenkezővé. Különbösen az elhanyagolt s a nem szépen alkotott, vagy nem szépen nőtt dolgokat is az látja meg legélesebben, aki megfelelő zenei nevelést kapott.”⁵

Tanításom egyik legizgalmasabb időszaka a pandémia időszaka alatti online és hibrid tanítás volt.

A 2020/2021. tanévben a Covid miatt változatos volt az oktatás mindenhol. Dr. Horváth Ágnes kolléganőm erről így ír tanulmányában:

„A pandémia sajátos helyzetet teremtett: a bevezetett intézkedések korlátozták az emberek szabadságát és társas kapcsolatait. A bezártság és a témával való folyamatos foglalkozás sokakat szorongóvá tett. Egyre több tanulmány foglalkozik a koronavírus betegség lelki hatásaival. Az emberek többségének még nem alakultak ki azok az egyéni megküzdési stratégiái, melyek segítenek ezen időszak átvészelésében. Oktatói munkám során érdekes volt tapasztalni, hogy e stratégiák kialakításában komoly segítséget nyújthat a zeneoktatás is.”⁶

A zeneiskolában a jelenléti szolfézsoktatásomban Horváth Istvánné Smid Anna és Lázárné Nagy Andrea: Margaréta Zeneismeret című tankönyvsorozata és munkafüzetei (1-3. évfolyam), valamint Dobszay László: A hangok világa 4., 5. osztályos tankönyvei alapján tanítottam. Zongorával, Orff- és egyéb ritmushangszerekkel, IKT eszközökkel, zenei társasjátékokkal hiánytalanul felszerelt szaktantermünkben az órát is könnyebb volt pörgetni, vidám hangulatúvá tenni, mindenkit aktivizálni.

„Horváth Istvánné Smid Anna – Lázárné Nagy Andrea Margaréta Zeneismeret tankönyve ⁷ a zeneiskolák 1. évfolyama számára a már öt éve a legnagyobb példányszámban eladott szolfézsoktatás ma Magyarországon. Nem véletlenül: kreatívan összeválogatott nagy nép- és műdalanyaga, zenei szemelvényei, zeneelméleti összefoglaló táblázatai, kreatív zenei feladatai, zenehallgatási anyagai páratlan szerzői szakértelemről, nagyfokú szakmai tudásról és ugyanakkor rutinról adnak tanúbizonyságot. Smid Anna és Lázárné Nagy Andrea szerzőpáros megreformálta hazánk szolfézsoktatását, amely minden eddiginél nagyobb teret és kedvet adott többek között az improvizáció bevezetéséhez és alkalmazásához alsó tagozatos korú növendékek számára.

Az improvizáció alatt mindig újra és újra találhatunk új utakat szerepeink elfogadásához és a másokkal közösen végzett munkához; olyan új utakat, amelyek előhosszúak belőlünk a kreativitást és a spontaneitást. Erre a szolfézsóra egy Margaréta Zeneismeret tankönyvvel mindig jó megoldás. Elsősorban akkor, ha a Kodály metodika érvényre jutásával, alkalmazásával meggyorsítjuk, hatékonyabbá tesszük és ötletesen, az átlagostól eltérően színesítjük az improvizáció egyre kreatívabb és ötletesebb kialakítását, fejlesztését és gyakorlatát.

Az improvizáció mindig kockázatos. Megteremtéséhez és megvalósításához jólszervezettség kell. A tanár hangulatkeltése, nyugalma, kiegyensúlyozottsága, könnyed humora, saját improvizációja pillanatok alatt elindíthatja a folyamatot, de sosem óra végén, hanem inkább az óra első felében.”⁸

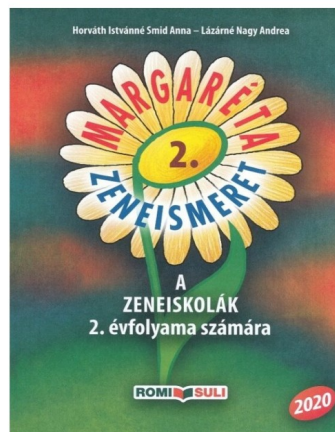
---

5 Platón: Zene az ideális államban. In: *Örök muzsika. Zene-történeti olvasmányok.* (Összeállította és jegyzetekkel ellátta Barna István.) Zeneműkiadó, Budapest, 1977. 20–21.

6 Dr. Horváth Ágnes: Tanulás – improvizáció – alkotás. Kreatív zenei műhely és innovatív szemléletű zeneelmélet- oktatás az ELTE-n, in *Parlando*, 2021 (3)

7 Horváth Istvánné Smid Anna – Lázárné Nagy Andrea: MARGARÉTA ZENEISMERET tankönyv a zeneiskolák 1. évfolyama számára Mogyoród, ROMI-SULI Könyvkiadó, 2023

8 Báródi Gabriella: Inspiratív improvizálások szolfézsórán az egyéni alkotókészség tükrében a Margaréta Zeneismeret tankönyv alapján. *Parlando*, 2024/1 https://www.parlando.hu/2024/2024-1/Barodi_Gabriella-Improvizacio.pdf

A Sáry-módszer minden életkorban az óráimon is jól alkalmazható közkedvelt, vidám játéksorozat, amely az előképzőtől a felnőtt korosztályig nagyszerűen alkalmazható, az órafolyamatok gyakorló, ismétlő részébe egyaránt beilleszthető. Zeneiskolai szolfézsztanításomban mindig előkerült egy-egy ritmusra, beszédre, szövegre vagy hangszeres improvizációra építő játék. Fekete Anikó kolléganőm a Sáry módszert továbbfejlesztve lelkesen alkalmazza a hallgatók körében. Rendkívül színes, változatos és népszerű gyakorlatokkal fejleszti tudásukat. Tanulmányában erről így ír:

„Kreatív zenei gyakorlatoknak nevezzük azokat a vokalitást, hangszert, ritmust, zörejhangokat, szöveget alkalmazó vagy ezeket éppen kombináló zenei készségfejlesztő feladatokat, melyek a résztvevői aktivitást serkentik, az ember zenei készségeit, fantáziáját játékba hívják. Egyes feladatok kereteket szabnak, a megoldást a mindenkori felhasználói kreativitásra bízva; mások pedig az egyéni, páros vagy csoportos megnyilvánulásra helyezik a hangsúlyt, ám zenei készségeket indirekt formában fejlesztve; megint mások pedig a repetíció elvét szorgalmazva a kollektív gyakorlásra fókuszálnak.

A kreatív zenei gyakorlatok típusai:

- vokális kreatív zenei gyakorlatok (csak énekhangra építő)
- ritmusos és/vagy testritmusos kreatív zenei gyakorlatok (csak ritmusra építő)
- zörejhangos kreatív zenei gyakorlatok (zajokra és zörejekre, valamint beszédszerűen képzett effekthangokra építő)
- szöveges kreatív zenei gyakorlatok (szöveg ritmizálására vagy szöveg és ritmus valamilyen kombinációjára építő)
- hangszeres kreatív zenei gyakorlatok (hangszeres improvizációra építő vagy vokális gyakorlatokat hangszerrel helyettesítő)
- kombinált kreatív zenei gyakorlatok (fentiek szimultán alkalmazása)”⁹

A 2. félév első jelenléti időszakában továbbhaladtunk a tananyaggal, koncentrált figyelmet fordítva az új fogalmakra, új népzenei és műzenei szemelvényekre, a hallásfejlesztésre, az improvizációra, az írásgyakorlatokra, dallamkiegészítésre, dallamírásra. Az órákat a zenehallgatáshoz YouTube-os és Spotify-os koncertrészlet válogatásokkal is minden órán színesítettem.

A márciusi-áprilisi online időszakban minden szolfézs csoportomhoz külön-külön az általam 10 Google Classroomra felépített szolfézsoktatás folyt. A tananyagot, az ezekhez kapcsolódó PPT-eket, online készségfejlesztő feladatokat, játékokat és zenehallgatási anyagokat, népzenei és műzenei szemelvényekhez kapcsolódó koncertrészleteket, továbbá a házi feladatokat Classroomon keresztül tanulták meg a gyerekek. Az órákat Google Meeten tartottam, a gyerekek aktívan, lelkesen vettek részt ezeken a foglalkozásokon. PPT-eket, zongorát, furulyát és a növendékekkel sokféle saját ritmushangszert is mindig használtunk a dalok kíséretéhez és a hallásfejlesztő gyakorlatokhoz,

9 Fekete Anikó: Kreatív zene a felsőoktatásban *Parlando* 2019
http://www.parlando.hu/2019/2019-4/Fekete_Aniko.pdf

valamint az új fogalmak tudatosításához, elmélyítéséhez és gyakorlásához. A Musicators, Wordwall, Learning Apps, Okosdoboz portálok online zenei feladatait, játékait is alkalmaztam a tananyag elmélyítéséhez és gyakorlásához. Számos dallam, hangköz, hármás- és négyeshangzat felismerő és egyéb hallás - és memóriafejlesztő feladathoz hangfájlokat is készítettem, amelyeket szintén Classroomon hallgattak a gyerekek az otthoni gyakorláshoz a tananyaghoz kapcsolódóan. Egyéni igények szerint a 4.-es szolfézs csoportosoknak korrepetálásokat is tartottam a szülőkkel egyeztetett időpontban, Google Meeten.

Visszatérve az iskolai jelenléti oktatásba, májustól az írásbeli vizsgákhoz kapcsolódó összefoglalásra koncentráltunk. A vizsgákon a legtöbb érdemjegy jeles lett, többen dicsérő oklevelet is kaptak egész éves szorgalmas munkájukért, szép teljesítményükért. A gyerekek érdeklődésének megfelelően a MÜPA, a Zeneakadémia, a Madách Színház, az Operaház, az Erkel Színház előadásainak, koncertjeinek fakultatív látogatását is megvalósítottuk, az egyéni aktuális igényekhez is igazodva.

A tehetséggondozó énekkarom nívós, az átlagnál igényesebb repertoárányagra épített, a gyermekek létszámától és szólamaitól függően. Célja: a tanulók érzelmi és emberi gazdagodása a népdalok, művészeti alkotások megélése és élményszerű előadása. Fontosnak tartom a közös munka során megélt együttműködést és a felelősség érzésének megtapasztalását, az igényesség kialakítását, az ízlésvilág fejlesztését értékes műveken keresztül.

Az alap- és középfokú művészetoktatásban nemcsak az ízlésvilágot érdemes fejlesztenünk az eredményes hangszertanuláshoz, hanem a zeneiskolai növendékek szereplésekor keletkező versenyszituációkhoz való szoktatását versenyfelkészítő foglalkozásokkal. Erre legalkalmasabb pedagógiai módszer az egyéni fejlesztési terv, amely a tanuló szolfézs- és népdaléneklési versenyre való alapos, minden készség- és képességterületre kiterjedő felkészülését segíti és szolgálja a sikeres szereplés érdekében.

Pályafutásom során az alapfokú művészetoktatásban eddig sok növendékem készítettem fel szolfézs-és népdaléneklési versenyekre mind zeneiskolai kerületi, mid budapesti területi válogató valamint országos szinten. Közülük kiemelkedik egy testvérpár: Ottrok Gabriella és Ottrok Veronika.

Mindegyik növendékem versenyfelkészítéséhez egyéni fejlesztési terveket készítettem. Ezek közül most bemutatok egyet.

Egyéni fejlesztési terv

A tanuló bemutatása

Tanítványom Ottrok Veronika a versenyfelkészítése évében, 2014-ben az Újpesti Karinthy Frigyes Magyar-Angol Kéttanítási Nyelvű Általános Iskola 10 éves, 4.c osztályos tanulója volt. Kitűnő tanuló, minden tantárgyból, de különösen matematika, magyar és angol tantárgyakból kiemelkedően teljesítő kislány. Az Erkel Gyula Újpesti Zenei Alapfokú Művészeti Iskola 3. osztályos zongora tanszakos növendékeként számos zongoraversenyen is kiemelkedő helyezéseket ért el, és zeneiskolai hangversenyeken is sikeresen szerepelt. Zeneiskolai előmenetele kimagasló, átlagon felüli képességű kislány. Szülei értelmiségiek, egy húga és egy nővére van. Rendezett családi háttérrel rendelkezik. Osztálytársai kedvelték, komoly, kifogástalan modorú, számos területen kiemelkedő tehetséggel rendelkező, villámgyors logikájú, barátságos, nyitott, sokoldalú, szorgalmas, rendszerető lány. Kerületi és budapesti matematika, magyar, angol és környezetversenyeken is indult, amelyeken rendszeresen kimagasló, 1., 2. helyezéseket ért el.

Beneveztem a tanítványomat a 2014. évi XI. Országos „Kodály Zoltán Szolfézs- és Népdaléneklési Verseny”-re, mert véleményem szerint készségei, képességei, énekhangjának tiszta intonációja, ereje és minősége, személyisége, színvonalú kiállása, valamint kimagasló tanulmányi előmenetele alkalmas volt az ilyen típusú, akár több lépcsős megmérettetésre, kihívásra.

A fejlesztési terv területe, tantárgya, kompetencterülete

Terület

Alapfokú művészetoktatás szolfézs tantárgy versenyfelkészítő program.

Tantárgy

A szolfézs tanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatásán a képesség- és készségfejlesztésen, a kreativitáson és a tudás alkalmazásának kimunkálásán van a hangsúly. A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézs tanításban is.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének leglényegesebb, alapvető elemei, amelyekre a fejlesztési célok irányulnak. Sajnos ebben az évben még a kétféle tagozat együtt indult, így az elbírálásban a B tagozatos versenyzők adott esetben természetesen szerencsésebbek voltak, de a későbbi években 2016-tól már szétválasztották a rendezők a két tagozatot. A szolfézs évfolyamok A és B tagozatának országos szolfézs- és népdalverseny felkészítéséhez szükséges kompetenciái a 2013/2014. tanév első félévében:

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma- és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: *fi*, *szi*, *di*, *ri* és *ta* gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).
- A belső hallás és memória fejlesztése

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:

- Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése

- A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
- Kis kéttagú forma.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.

- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

- Adott új stílusú magyar népdal kvintváltó folytatása

Prof. Dr. Bodnár Gábor javaslatai itt is helytállóak:

„A tanulás tanítása, vagyis az önálló munkára, önellenőrzésre és saját hibáink felismerésére, javítására nevelés során alapvető szükséglet bizonyos logikai rend szem előtt tartása, tulajdonképpen egyfajta „fogódzó”, kapaszkodó állandó jelenléte. A logikai struktúrák több koncepció szerint is épülhetnek, ha viszont egy elképzelést, munkamódszert a gyerek már megértett s azt használni is képes, célszerű az adott rendszert hosszabb távon is alkalmazni (nem cserélni vagy változtatni). A pedagógiai munkában – lévén a zene absztrakt jelenség, melynek felfedezéséhez külön jelzőrendszerre van szükség – hasznos lehet bármilyen akusztikus vagy vizuális élmény szolgáltatása. A hallott, énekelt muzsikát, vagy annak egyes részeit így kottaképpel is megerősíthetjük, mivel a hangközök, hangsorok látványa segítséget nyújthat a dallamok későbbi sikeres reprodukálásához.”¹⁰

A fejlesztési terv indokltsága

A tanuló zenei tehetségének kibontakoztatása, mert társainál fejlettebb ritmus-és dallamhallással, zenei íráskészséggel, kitűnő logikai készségekkel és szövegértési képességekkel rendelkezik, melynek fejlesztésével elérhető akár egy zenei versenyen való sikeres részvétel is.

A helyzet rövid bemutatása

Tanítványom szépen intonáló, tiszta, erőteljes hangú, népdalokat bátran éneklő lány. Rendkívüli hallás- és ritmuskészsége miatt nagyon szereti a szolfézsórákat is. A szolfézs A tagozatos csoportban tanult. Szeret szerepelni, ezért órákon aktívan figyel és dolgozik. Nagyon sokszor gyorsítja, egyszerűsíti a tanórák új dalainak és zeneelméleti ismeretei elsajátításának idejét, elősegítve ezzel az egész csoport aktivizálódását és aktívabb, pontosabb, precízebb munkáját. Más tantárgyakból is indult már versenyen ezért jól bírja a kihívásokat, a megmérettetéseket.

A fejlesztési terv célja, megnevezése, mérhetősége

A fejlesztési terv egy tehetséggondozásra épülő versenyfelkészítés. Célja a XI. Országos „Kodály Zoltán Szolfézs- és Népdaléneklési Verseny”-re (2014) való bejutás.

A szolfézs- és népdaléneklési verseny célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkodás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában. A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézs tárgy tanítása 2. A tagozatos osztály első félévében, a szolfézs- és népdaléneklési versenyre való felkészítés szakirányú céljai és feladatai¹¹

10 Prof. Dr. Bodnár Gábor: Osztatlan képzés az ének-zene tanár szakon: tapasztalatok, javaslatok In: Károly, Krisztina; Perjés, István (szerk.) [Jó gyakorlatok a tanárképzés tudós műhelyeiből](#)
Budapest, Magyarország : ELTE Eötvös Kiadó (2015) 327 p. pp. 211-224. , 14 p.

11 https://jogkodex.hu/jsz/1999_32_om_rendelet_9113776https://docplayer.hu/4963947-Zenemuveszeti-ag-szolfezs-tanszak.html#google_vignette

A szakirányú fejlesztési terv fentebb hivatkozott forrásait felhasználva a tanuló aktuális tudás, készség-és képességszintje alapján önállóan alakítottam ki az egyedi, egyéni fejlesztési tervet.

Céljai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszerstanulás segítése,
- a társzművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus-metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás-írás
- zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszerstanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társzművészetek iránti nyitottság megalapozása.

A szolfézsverseny – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni ritmus-és dallamírás, hangköz-és hármashangzat feladatokkal, melyek elődöntő- versenyfeladatait csatoltam a 3.oldalon található verseny követelményeinek linkjeiben.

A versenyfelkészítési egyéni fejlesztési terv sikeres megvalósításához mérőeszköze van szükségünk.

A mérőeszközünk a teszt, amelynek eredménye rávilágít arra, hogy mit szeretnék elérni. Diagnosztikus, tehát helyzetfeltáró értékelést alkalmazok.

A versenyfelkészítő teszt tartalmaz:

a., **4 ütemes ritmusdiktálást** (2/4, 3/4, 4/4 – max. 4 ütem (szinkópa, nyújtott, éles, tizenhatod)

- ütemvonalak jelölése adott ritmushoz, adott metrumban
- 4 ütemű ritmus lejegyzése (2/4, 3/4) akkordikus diktálás alapján előre megadott ütemekben

„A ritmusérzék gyökere a mozgásösztön. A mozgás [...] az ember primér életjelenségei közé tartozik. A ritmus a zene egyik legfontosabb alkotóeleme. [...] Zenei képességként a ritmusérzék az a képesség, amely a zenei folyamatban az időbeli viszonyok feltárásával áll kapcsolatban. A ritmus észlelése mindig hallási-mozgási folyamat, többnyire bizonyos mozgási reakciókat foglal magába.”¹²

b., Hangközfeladatokat:

Tiszta hangközök+ K2-N6

- 3 hangköz felismerése kottaképről
- 3 hangköz felépítése adott hangra

-3 hangköz felismerése hallás alapján – Diktálás: 6x egymás után

c., Dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok feladatokat:

- 3 hangzat felismerése kottaképről

- 3 hangzat felépítése adott hangra

- 3 hangzat felismerése hallás alapján – Diktálás: 6x egymás után

d., új stílusú népdal kiegészítő lejegyzését hallás után (szöveg és ütembeosztás, 1-1 ütem előre megadva) – Diktálás: 1+8

„A zenei fogalmak kialakításának fontossága mint a zenei írás-olvasás alapja, a magyar zenepedagógiának is sarokköve. Bamberger elméletére rímél a kottaismeret jelentőségének Kodály általi meghatározása: „...az írás-olvasás alapos elsajátítása nélkül a zene továbbra is megfoghatatlan, misztikus valami marad. A ‘zenei valóság’ csak biztos írás-olvasás révén lehet tudatos.” (Kodály, 1964c. 330. o.) Bár Gordon a zenei írás-olvasás elsajátításának nem tulajdonít jelentőséget, és oktatásának folyamatát is más úton közelíti meg, a képesség lényegét ő is a kottakép és a hangzás közötti asszociációs kapcsolat kiépülésében látja, Kodályhoz hasonlóan, aki így ír erről: „...a látott kotta azonnal hanggá, a hallott hang azonnal kottaképpé változik.” (Kodály, 1964d. 278. o.) Az ezt lehetővé tevő kognitív sémákat nevezi Gordon „audiáció”-nak, aminek megfelelője a magyar zenepedagógiában a „belső hallás”.¹³

Adatgyűjtési eszközök (megnevezése, célja, alkalmazásának célja)

- Megfigyelés:

Célja: órai magatartásának, aktivitásának, figyelmének, feladatkövetésének, koncentrációjának, a gyermek viselkedésének, óraközi szünetekben társas kapcsolatainak, magatartásának megfigyelése a versenyen való részvétel, szereplés sikerességének érdekében.

Alkalmazása: tanórán és óraközi szünetekben nem direkt, hanem észrevétlen távolságból a tanuló megismerése céljából

- Beszélgetés a tanulóval:

Célja: figyelmének, kommunikációjának, szókinccsének, beszédstílusának, beszéddinamikájának fejlettségi szintjének felmérése a versenyen való szóbeli kommunikáció, a szóbeli versenyfeladatok (népdaléneklés, népdal improvizáció) sikerességének érdekében

Alkalmazása: óraközi szünetekben a gyermek verbális és nonverbális kommunikációjának alapos megismerése közvetlen hangú, nyílt, barátságos, őszinte beszélgetésekkel.

- Beszélgetés a szülővel:

Célja: a gyermek családi háttérének vizsgálata annak érdekében, hogy a szülő / szülők tudják-e vállalni és támogatni gyermeküket minden héten a versenyre való felkészítés folyamatában és vállalják-e munkájukat a versenyre való eljutásban, mert természetesen én is szívesen elviszem, de nagy öröm minden gyermeknek szülője vagy nagyszülője kísérete, támogató jelenléte.

Alkalmazása: E-mailben, fogadóórán vagy telefonon kommunikálva a gyermeke egyéni fejlesztési folyamatáról, annak lehetőségeiről és időbeosztásáról a tanuló családi háttérének megismerése céljából.

- A tanuló házi feladatai:

Célja: a gyermek feladat követésének, feladat tudatának, feladat végzésének, szorgalmának megfigyelése formatív értékeléssel, és nyomon követése a versenyen való részvétel, szereplés sikerességének érdekében.

Alkalmazása: az egyéni fejlesztésen gyakorolt új tananyaghoz kapcsolódó házi feladat rendszeres elvégzése és ellenőrzése a tanuló írásbeli munkája, feladattudata megismerése céljából.

- A tanuló füzetmunkája (a füzetben lejegyzetelt anyag megegyezik a táblaképpel):

Célja: a gyermek versenyfelkészítő órai és otthoni feladatának feldolgozásához szükséges jegyzet megértése, feldolgozása, tudatosítása. A verseny írásbeli feladatainak kigyakoroltatásához, megoldásához ez az egyik legfontosabb, nélkülözhetetlen eszköz.

---

¹³ Turmezeyné Heller, E., Máth, J., – Balogh, L. (2005). Zenei képességek és iskolai fejlesztés. Magyar Pedagógia, 105, 207–236.

Alkalmazása: a füzet szerepének hangsúlyozása az írásbeli versenyfeladatok megoldása és automatizálása céljából. A füzetvezetést formatív módon értékelem.

- Kollégákkal beszélgetés, a kislányt tanító kollégák jellemzése:

Célja a tanuló fejlesztésének kooperatív munkája elsősorban a színpadi kiállítás, a népdaléneklési versenyen való szereplésre való felkészülés területén. Szükség esetén pszichológus munkája is bevonható hasznos, játékos, szituációs feladatok feladásában a versenyt közvetlenül megelőző időszakában esetlegesen megjelenhető lámpaláz, drukkk leküzdésére pl. deszenzitizációt alkalmazva. Próbaszereplések (osztály előtt, karácsonyi koncerten népdal vagy népdalcsozor éneklése) lehetőségének biztosítása is jó megoldás.

Alkalmazása: a közönség előtt történő (a gyermek osztálya előtti, fellépés iskolai koncerten) való kollégák formatív és szummatív értékelése, dicsérete, bátorítása, elismerése a gyermek színpadi kiállításának fejlesztésében mérőföldkő, nagyon fontos motiváció.

Tanítványom osztályfőnökének jellemzéséből az alábbiak kiderültek ki:

„Vera negyedik osztályos tanuló az osztályukban. Átlagos testmagasságú, és testfelépítésű. Rendezett családi háttérrel rendelkezik, ezt a támogatást érezni lehet tanulmányában. Felszerelése rendezett, és hiánytalan. Kötelességtudó, mind tanulmányában, mind az iskolán kívüli foglalkozásokon. Tanáraival és társaival tisztelettel beszél. Kiemelkedő képességekkel rendelkezik matematika, olvasás, angol és környezetismeret tantárgyakban és a többi tantárgyban is meghaladja tudása osztálytársaiét. Szívesen játszanak vele a gyermekek.”

A zongoratanár jellemzése alapján:

Tanítványa rendkívül muzikális, kitűnő zenei adottságokkal rendelkezik. Szeret zongorázni, lelkesen készül az órákra. Kiválóan haladnak a tananyaggal, melyhez a szolfézs órákon tanultak nagymértékben hozzájárulnak. Megemlítette, hogy én is, mint kolléganője felfigyeltem a kislány tehetségére, és gyakran kérem, hogy zongorázzon a szolfézs órákon. Kikéri a véleményemet egy-egy szereplés előtt. Gyakran tapasztalatot cserélünk, megbeszéljük, hol járunk a tananyagban, illetve hogyan fejlődik a közös növendékünk zenei tanulmányai során. Jól együtt tudunk működni a kolléganővel a munkánkban. Az adatgyűjtési eszközökhöz kapcsolódó célok: a gyermek személyiségének, tanulásának, fejlesztési folyamatának megfigyelése a versenyfelkészítéshez szükséges hatékony módszerek alkalmazásával.

A fejlesztési terület megvalósításának időtervezése, ütemezése, leírása:

A verseny első fordulója minden évben januárra esik, jelenleg nincs még kitűzve konkrét nap.

Szeptembertől január közepéig, 4,5 hónap alatt heti rendszerességgel hetente hétfőnként 16:00-16:25-ig 20-25 perccel közvetlenül a szolfézs óra utáni időszakban szeretném tartani a felvételi versenyre való felkészítést.

A népdaléneklés, és a már ismert és szolfézs órákon tanult típusfeladatokat 3 fázisra bontom:

a., Az alapozó szakasz: szeptember 2. hetétől -október 3. hetéig, az őszi szünetig

Ebben az időszakban az ismétlődő ismeretek feldolgozása után több a készség -és képességfejlesztés és még kevesebb az új tananyag.

Minden zenei képesség, zenei tevékenységben alakul ki. A különféle tevékenységek, gyakorlások következtében az illető tevékenység meghatározott összetevői automatizálódnak, azaz kialakulnak a készségek. A képességek a készségekkel kölcsönhatásban vannak.

„A zenei készségek tehát a zenei tevékenység automatizált részei, összetevői. Ezért kell az egyes részlejárásokat addig gyakorolni, amíg nem folynak automatikusan az összetevékenység keretein belül.”¹⁴

- Adott 2/4-es és 4/4-es ritmusgyakorlat ütemvonalainak jelölése 2-és 4 ütemben, amely tartalmaz szinkópát, tizenhatodot

- 2/4-es és 4/4-es ütemmutatójú 2 és 4 ütemű ritmusgyakorlat (szinkópát, tizenhatodot tartalmaz) lejegyzésének diktálása c-moll akkorddal 1+8x

14 Paul Michel: Zenei képesség, zenei készség. Budapest, Zeneműkiadó Vállalat, 1964, 66.

- Tiszta hangközök gyakorlása K2-től N6-ig

4 hangköz felismerése kottaképről, 4 hangköz felépítése adott hangra, 4 hangköz felismerése hallás alapján – Diktálás: 4x egymás után

Dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok feladatok, amelyeket más hangzatokkal és más feladattípusokban is többször is alkalmazunk a felsőoktatásban.

A hallgatók zeneelmélet-szolfézs óráin is gyakoroljuk, kolléganőm, Dr. Horváth Ágnes erről így ír:

„A tanárképzésben a színek mellett a mozgás is kiválóan alkalmazható a képességfejlesztés területén. Hallgatóim egyik kedvelt feladata a testbeszédes hallásgyakorlat. A csoport ötleteit alkalmazzuk abban, hogy a négyfajta hármashangzat-színezet (dúr, moll, szűkített, bővített) megkülönböztetésére milyen testhelyzetet vesznek fel (például dúr – csettintés, moll – felállás, szűkített – kiáltás, bővített – dobbantás). Az oktató vagy a csoport egyik tagja a zongorán különböző színezetű hármashangzatokat játszik, a csoport pedig folyamatos mozgásban van, állandóan változó testhelyzetben az adott akkord szerint. A játékos képességfejlesztő gyakorlat egyben feszültségoldó is, mindig sok nevetés járul hozzá.”¹⁵

-4 hármashangzat felismerése kottaképről violin és basszus kulcsban, 4 hangzat felépítése adott hangra mindkét kulcsban, 4 hangzat felismerése hallás alapján – Diktálás 4x

-új stílusú magyar, 8-11 szótagú népdal kiegészítő lejegyzése hallás után (szöveg és ütembeosztás, 1-1 ütemelőre megadva) Diktálás: 1+8

-5 kötelezően megadott népdal megtanulása, hetente népdal megtanulásával, gyakorlásával. Formatív értékelést kap a tanuló, mert Vera fejlődésének és tudásának gyakori, interaktív módon történő értékelése javítja a tanulást, a fejlesztés eredményeit, emeli a tanuló teljesítményét.

b., Új ismereteket tudatosító és elmélyítő szakasz – november első hetétől december első hetéig

Az új tananyag elmélyítése képességfejlesztő gyakorlatokkal

- Adott 3/4-es ritmusgyakorlat ütemvonalainak jelölése 4 ütemben, amely tartalmaz éles és nyújtott ritmust, szinkópát, tizenhatodot.

- 3/4-es és 4/4-es ütemmutatójú, 4 ütemű ritmusgyakorlat (éles és nyújtott ritmust, szinkópát, tizenhatodot tartalmaz) lejegyzésének diktálása c-moll akkorddal 1+8x

- Tiszta hangközök gyakorlása K2-től N6-ig

- 8 hangköz felismerése kottaképről, 8 hangköz felépítése adott hangra, 8 hangköz felismerése hallás alapján – Diktálás: 3x egymás után

- Dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok feladatok:

- 8 hármashangzat felismerése kottaképről violin és basszus kulcsban, 8 hangzat felépítése adott hangra mindkét kulcsban, 8 hangzat felismerése hallás alapján – Diktálás 3x

- Új stílusú magyar, 8-11 szótagú népdal kiegészítő lejegyzése hallás után (szöveg és ütembeosztás, 1-1 ütemelőre megadva) – Diktálás: 1+8x

- 3 újabb szabadon választott népdal megtanulása, hetente 1 népdal megtanulásával, gyakorlásával, az alapozó szakasz népdalainak ismétlésével szuggesztív előadásának gyakorlásával.

- Adott 4 soros kvintváltó régi és új stílusú népdal kottakép alapján történő elemzése (stílus, sorszerkezet, zárlat, előadásmód megállapítása, leírása)

c., Gyakorló, automatizáló, a színpadi kiállást fejlesztő szakasz – december 2. hetétől január 2. hetéig

- Adott 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ritmusgyakorlat ütemvonalainak jelölése 4 ütemben, mely tartalmaz éles és nyújtott ritmust, szinkópát, tizenhatodot

- 2/4-es 3/4-es és 4/4-es ütemmutatójú, 4 ütemű ritmusgyakorlat (éles és nyújtott ritmust, szinkópát, tizenhatodot tartalmaz) lejegyzésének diktálása c-moll akkorddal 1+8x

- Tiszta hangközök gyakorlása K2-től N6-ig

---

15 Horváth Ágnes: Élményközpontú zeneoktatás a tanárképzésben – megújuló zeneelmélet- és szolfézsoktatás az ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézetében. In: Gombocz Orsolya, Juhász Márta Klára, Mongyi Norbert (szerk.) *Pedagógiai változások – a változás pedagógiája IV.* Budapest, PPKÉ, 2022, 160-169.

- 12 hangköz felismerése kottaképről, 12 hangköz felépítése adott hangra, 12 hangköz felismerése hallás alapján – Diktálás: 3x egymás után
- Dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok feladatok:
- Hármashangzat felismerése kottaképről violin- és basszus kulcsban, 10 hangzat felépítése adott hangra mindkét kulcsban, 10 hangzat felismerése hallás alapján – Diktálás 3x
- új stílusú magyar, 8-11 szótagú népdal kiegészítő lejegyzése hallás után (szöveg és ütembeosztás, 1-1 ütemelőre megadva) – Diktálás: 1+8x
- Adott 4 soros kvintváltó régi és új stílusú népdal kottakép alapján történő elemzése (stílus, sorszerkezet, zárlat, előadásmód megállapítása, leírása)
- Az eddig tanultak intenzív gyakorlása, automatizálása szummatív értékeléssel. A 8 népdalból szabadon választott szuggesztív, fejből történő eléneklése a szolfézs csoport (2 népdal) az osztály (3 népdal) és az iskola plénuma előtti színpadi szerepléssel (3 népdal) karácsonyi koncerten.

Eredmény:

Ottrok Veronika a XI. Országos „Kodály Zoltán Szolfézs- és Népdaléneklési Verseny” budapesti területi válogatóján és versenyen Dicséret díjban részesült (Budapest 2014. március 7-8., Debrecen, 2014. május 16-18.). Noha Vera nem ért el az országos versenyen dobogós helyezést, az írásbeli verseny kategóriában az ő versenyfeladatai sikerültek a legjobban, mindössze fél ponttal csúszott le a maximum ponthatárról: 130/129,5 pontot ért el.

Ottrok Gabriella tanítványom, Veronika nővére a 2012. nov.30- dec.1-ig tartott I. Budapesti Járdányi Pál Szolfézs-és Népdaléneklési Versenyen szintén eredményesen szerepelt.

A zenei készség- és képességfejlesztés, a versenyfelkészítés területe a tanár és tanítványának különleges kapcsolatán nyugszik. A kapcsolat alapja a teljes bizalom és nyitottság, amely a fejlesztő folyamat sikerének lényege. Olyan intellektuális kapcsolatrendszer, amely két különböző generáció művészi attitűdjeinek, gondolkodásmódjának harmonizálásán alapul. Ez a fejlesztő folyamat sikerének kulcsa. A felkészítő tevékenység abban különbözik a csoportos oktatás módszereitől, eszközeitől, folyamataitól, hogy többletet ad a tanuló részére az egyes személyiségjegyek átlagosnál nagyobb mértékű és minőségű fejlesztésével.

Ottrok Veronika és Ottrok Gabriella tanítványaim példaértékű szorgalma, tehetsége, szípkázó humora, kedvessége harmonikus, szereteten és tiszteleten alapuló bizalmi kapcsolatunk bázisaként szép emlékeket idéz fel a mai napig számomra a zenetanítás és a versenyek élményeivel. Szolfézs tárgyból bizonyított szorgalmuknak és tehetségüknek köszönhetően zongoratanulásuk és koncertjeik mindenki számára örömet adtak.

Bibliográfia

Báródi Gabriella: Inspiratív improvizációs szolfézsórán az egyéni alkotókészség tükrében a Margaréta Zeneismeret tankönyv alapján. *Parlando*, 2024/1 (8)

Prof. Dr. Bodnár Gábor: Osztatlan képzés az ének-zene tanár szakon: tapasztalatok, javaslatok In: Károly, Krisztina; Perjés, István (szerk.) [Jó gyakorlatok a tanárképzés tudós műhelyeiből](#) Budapest, Magyarország : ELTE Eötvös Kiadó (2015) 327 p. pp. 211-224. , 14 p. (10)

Fekete Anikó: Kreatív zene a felsőoktatásban *Parlando* 2019

http://www.parlando.hu/2019/2019-4/Fekete_Aniko.pdf (9)

Dr. Horváth Ágnes: Élményközpontú zeneoktatás a tanárképzésben – megújuló zeneelmélet- és szolfézsoktatás az ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézetében. In: Gombocz Orsolya,

Juhász Márta Klára, Mongyi Norbert (szerk.) *Pedagógiai változások – a változás pedagógiája IV.* Budapest, PPKE, 2022, 160-169.

http://btk.ppke.hu/uploads/articles/1734918/file/valtozasok_pedag_22_nettre.pdf (15)

Dr. Horváth Ágnes: Tanulás – improvizáció – alkotás. Kreatív zenei műhely és innovatív szemléletű zeneelmélet-oktatás az ELTE-n. *Parlando* 2021/4

https://www.parlando.hu/2021/2021-3/Horvath_Agnes.pdf (6)

Horváth Istvánné Smid Anna Csicsergő Zenei olvasókönyv és foglalkoztató az 1 éves előképzőhöz
Mogyoród, ROMI-SULI Könyvkiadó, 2023 (4)

Horváth Istvánné Smid Anna – Lázárné Nagy Andrea: Margaréta Zeneismeret tankönyv a zeneiskolák 1. évfolyama számára Mogyoród, Romi-Suli Könyvkiadó, 2023 (7)

Kodály Zoltán: Visszatekintés. Összegyűjtött írások, beszédek, nyilatkozatok. I. kötet, („Magyar Zenetudomány 5.” szerk. Bónis Ferenc) 3. kiadás, Budapest, Zeneműkiadó Vállalat, 1982, 62–63. (3)

Paul Michel: Zenei képesség, zenei készség. Budapest, Zeneműkiadó Vállalat, 1964, 30. (14)

Platón: Zene az ideális államban. In: *Örök muzsika. Zenetörténeti olvasmányok.* (Összeállította és jegyzetekkel ellátta Barna István.) Zeneműkiadó, Budapest, 1977. 20–21. (5)

Turcsányi Emil (szerk.): Az iskolai szolfézs és énektanítás módszertana. Budapest, Tankönyvkiadó, 1980. (12)

Turmezeyné Heller, E. (2006). A zenei ismeretek és képességek fejlődése az alsó tagozatos életkorban. PhD értekezés. Debreceni Egyetem Interdiszciplináris Bölcsészettudományok Doktori Iskola.(2)

<https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/628ff71f-4b08-45eb-a74c7982033ed02b/content>

Turmezeyné Heller, E., Máth, J., – Balogh, L. (2005). Zenei képességek és iskolai fejlesztés. *Magyar Pedagógia*, 105, 207–236.(13)

Internetes hivatkozások:

https://jogkodex.hu/jsz/1999_32_om_rendelet_9113776

https://docplayer.hu/4963947-Zenemuveszeti-ag-szolfezs-tanszak.html#google_vignette (11)

Eötvös Loránd University Faculty of Humanities Institute of Arts Communication and Music

ELTE BTK Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Művészetközvetítő és Zenei Intézet

[Báródi Gabriella \(elte.hu\)](mailto:Barodi.Gabriella@elte.hu)

Budapest, 2024. 03.19.